

Cultura pierdută III. Fiul câmpului și Mars Borghese

Doina Frumușelu

Fiul câmpului (ghips colorat, 1906)

În 1906, la prima expoziție de la „Salon d'Automne” din Paris, lui Brâncuși i-au fost acceptate trei lucrări: *L'enfant*, *Orgueil* și *Portrait de M. G. Lupesco*. Peste un an, artistul a trimis *Copilul* și portretul lui G. Lupescu, cu denumirea de *Fiul câmpului* (ghips colorat, 1906), la „Tinerimea artistică” de la București. 1907 a fost anul marilor răscoale, așa că lucrarea a produs o vie emoție prin contrastul cu lucrările de factură semănătoristă expuse de artiștii la modă în acea vreme în București. Portretul reprezenta un plugar ars de soare a cărui figură impresiona prin duritate, demnitate, vigoare... Modelul portretului era Gheorghică C. Lupescu (1883 - 1932), fiul lui Constantin G. Lupescu, primarul liberal al orașului Râmnicu Sărat între anii 1901 și 1903, nepot al plugarului Gheorghică Lupescu, primul țăran în Divanul ad-hoc al Munteniei din 1857. El se afla atunci la studii la Paris și era coleg cu Brâncuși la „Cercle des étudiants roumains” (prof. Răzvan Theo Chirac, <http://chirac.wordpress.com>; site dedicat compozitorului și dirijorului Ionel Perle, <http://ionelperlea.wordpress.com>).

Fiul câmpului a fost achiziționat de dr. D. Gerota. În 1956, cu prilejul aniversării a 80 de ani ai lui Brâncuși, în perioada când Muzeul de Artă al R.P.R. pregătea organizarea expoziției, *Fiul câmpului* se afla în colecția văduvei

dr. D. Gerota. Lucrarea nu a fost acceptată de organizatorii expoziției din cauză că era ciobită, așa cum reiese din adeverința nr. 1483, aflată în arhivele muzeului: „Astăzi 21/11, 1956 s-a primit de la D-na Gerota, București, str. Zidurilor nr. 42, o lucrare a sculptorului Constantin Brâncuși care ne-a fost împrumutată pentru Expoziția retrospectivă. Lucrarea este în general deteriorată și spartă în partea de jos. ss/Elena Urdăreanu”. Bustul nu a fost oprit pentru restaurare ci a fost restituit proprietarei, iar mai târziu avea să se spargă iremediabil (B. Brezianu, *Brâncuși în România*, Ed. All, București, 1998).

Mars Borghese (lut, 1900)

Profesoara Adina Paula Moscu de la Institutul de Arte Plastice N. Grigorescu relata în 1967 că *mulajul lui Mars Borghese* (lut, 1900), foarte deteriorat, mai putea fi văzut în 1966 „după o scară, la sediul institutului din str. Chimistului” (B. Brezianu, *Brâncuși în România*, Ed. All, București, 1998). După aceea a dispărut...

Alte lucrări distruse sau dispărute din România:

- *Capul lui Laocoon* (1900, lut), lucrare executată pentru concursul de intrare la Școala Națională de Arte Frumoase din București, lucrare distrusă;
- *Studiu anatomic după natură* (1900, lut), lucrare distrusă;
- *Cap de expresie* (1900, lut), lucrare distrusă;

- *Cap de expresie* (1901, lut), lucrare distrusă;
- *Studiu anatomic după natură* (1901, lut), lucrare distrusă;
- *Alegorie* (1901, lut), lucrare distrusă;
- *Ecorșeul* (1901, lut), lucrare distrusă;
- *Studiu anatomic* (1902, lut), lucrare distrusă;
- *Ofrandă Corului „Carmen”* (1902, ghips), lucrare dispărută;
- *Cap de copil* (1907, piatră), colecția Gh. D. Mugur, lucrare pierdută;
- *Portretul Baroanei R.F.* (1909, piatră), colecție particulară din București, lucrare dispărută;
- *Păsărea Măiastră* (1908 - 1909, ghips), sculptură colorată în albastru, lucrare pierdută.

Lucian Blaga

Adresa redacției

Centrul Cultural Reduta, str. Apollonia Hirscher nr.8, Brașov 500025

<http://aisberg.8k.ro>
a.lesenciuc@yahoo.fr

Adrian Lesenciuc,
Închiderea gasteropodică

